

College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Aan

De voorzitter van het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire

Adres kantoor Curaçao

De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao

Telefoon (+5999) 4619081

Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten

Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten

Telefoon (+1721) 5430331

Telefax (+1721) 5430379

Adres kantoor Aruba

L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba

Telefoon (+297) 5832800

Telefax (+297) 5822224

Contactpersoon

Lisette de Wind

Datum

24 oktober 2016

Ons kenmerk

Cft 201600215

Pagina

1/4

Telefoonnummer

+5999 4619081

E-mail

info@cft.cw

Uw kenmerk

Bijlagen

E-mail info@cft.cw

Internet www.cft.cw

Onderwerp

Advies op de ontwerpbegroting 2017 van het openbaar lichaam Bonaire

Geachte heer Rijna,

Op 10 oktober jl. heeft het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) van het bestuurscollege de ontwerpbegroting 2017 ontvangen. Hierbij ontvangt u het advies van het Cft op de ontwerpbegroting. Bij aanbidding van de ontwerpbegroting aan de eilandsraad zult u aan moeten geven op welke wijze rekening is gehouden met dit advies waarna de eilandsraad over de begroting zal beraadslagen. Het bestuurscollege dient de begroting 2017 binnen twee weken na vaststelling door de eilandsraad doch uiterlijk vóór 15 november aanstaande, door tussenkomst van het Cft, aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) te zenden.

Toets Cft

De ontwerpbegroting wordt door het Cft getoetst aan de hand van in de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet FinBES) en in het Besluit Begroting en Verantwoording openbare lichamen BES (BBV BES) opgenomen criteria. Zo dient de begroting in evenwicht te zijn, hoort deze toelaatbaar te zijn vanuit een oogpunt van rechtmatig, doelmatig en controleerbaar financieel beheer en dienen de in de begroting opgenomen financiële verplichtingen en lasten geen onaanvaardbare risico's met zich mee te brengen voor toekomstige begrotingsjaren. Daarnaast behoren de in de begroting opgenomen baten en lasten in overeenstemming te zijn met de best mogelijke inschatting van reeds aangegane verplichtingen en van te verwachten externe ontwikkelingen.

Conclusies

Het Cft constateert op basis van de ontvangen informatie dat de ontwerpbegroting 2017 van het openbaar lichaam Bonaire voldoende behoedzaam is opgesteld en in voldoende mate aan de wettelijke criteria voldoet. Zo is in de ontwerpbegroting voorzichtigheidshalve nog geen rekening gehouden met mogelijke toekomstige ontvangsten waarover besluitvorming nog niet is geformaliseerd.

Voor het jaar 2017 wordt een sluitende ontwerpbegroting gepresenteerd. De baten en lasten zijn in evenwicht waardoor het begrotingsaldo nihil is. Het Cft adviseert positief op de ingediende ontwerpbegroting 2017.

Het Cft vraagt echter wel speciaal aandacht voor de personeelslasten waaronder in het bijzonder de openstaande vacatures en de beschikbare middelen. De personeelslasten dienen nauw te worden bewaakt. Verder vraagt het Cft aandacht voor het tijdig indienen van de jaarrekeningen van de overheidsentiteiten en het bespoedigen van het proces ter liquidatie van niet actieve overheidsentiteiten.

Daarnaast ontvangt het Cft graag de onderhoudsplannen voor de kapitaalgoederen van het openbaar lichaam en de tussentijdse rapportages verbandhoudende met het traject financieel beheer.

Toelichting

De ontwerpbegroting 2017 is opgesteld op basis van het directiemodel van het openbaar lichaam. Bij de verschillende begrotingsfuncties is waar mogelijk een onderverdeling gemaakt naar de verschillende directies van het openbaar lichaam. De ontwerpbegroting is over het algemeen overzichtelijk en duidelijk opgesteld. Ook is een goede toelichting bijgevoegd.

Bonaire presenteert een sluitende ontwerpbegroting 2017 met een totaal van USD 46.974.302 aan zowel baten als lasten. De lokale opbrengsten bedragen USD 16.933.542. Ten opzichte van de begroting 2016 (inclusief de eerste wijziging) laat de opbrengstenraming een toename zien van USD 0,5 mln. Met name de motorrijtuigenbelasting en de logeergastenbelasting zijn iets hoger geraamd dan in 2016. Ten opzichte van de begroting 2016 neemt het begrotingstotaal toe met circa USD 0,4 mln.

In de ontwerpbegroting 2017 zijn wederom niet alle lasten voor onderhoud van overheidsgebouwen en infrastructuur opgenomen. De geprognosticeerde onderhoudslasten voor 2017 zijn geraamd op USD 1,3 mln. Dit is slechts voor regulier onderhoud door het openbaar lichaam. Wanneer alle onderhoudslasten volledig in de begroting zouden worden opgenomen zou deze niet sluitend zijn en derhalve niet voldoen aan de criteria van de Wet FinBES. Het openbaar lichaam geeft zelf aan dat slechts een minimaal bedrag van de totale onderhoudslasten is opgenomen in de begroting. Graag ontvangt het Cft van Bonaire de onderhoudsplannen zodat een beter beeld gevormd kan worden over de totale onderhoudslasten. Naar aanleiding hiervan treedt het Cft dan met u in overleg in hoeverre een begrotingswijziging noodzakelijk dan wel wenselijk is.

De staat van kapitaaluitgaven vertoont een positief saldo van USD 0,2 mln. De afschrijvingslasten van circa USD 1,7 mln dekken zowel de aflossingen op de renteloze lening van OCW (USD 1,0 mln) en de aflossing aan BZK (circa USD 0,2 mln) alsook de beoogde investeringen van USD 0,3 mln. De afschrijvingslasten worden op de gewone dienst verwerkt op de specifieke begrotingsfuncties waarop de afschrijvingen betrekking hebben.

Personeel

De door u gepresenteerde staat van Salarissen en Sociale lasten voor 2017 laat een totaalbedrag van USD 20.957.045 aan lasten zien. Ten opzichte van de begroting 2016 inclusief tweede BW is dit een toename van per saldo USD 898.380. Qua formatie gaat het om een minimale afname van 364 naar 360(4 FTE's). Dat de personeelslasten toch hoger uitvallen komt voornamelijk door een combinatie van de uitkomsten van de nieuwe CAO en het in de begroting dekken van meer vacatures. Van de in totaal 77,4 FTE's vacant heeft Bonaire 24 FTE's in de begroting opgenomen. Het Cft plaats een kanttekening bij het kunnen realiseren van een extra in dienst neming van 24 FTE's in 2017, en dan ook nog voor een bezetting van 12 maanden. Aangezien de ontwerpbegroting 2017 voor circa 45% bestaat uit personeelslasten adviseert het Cft u om de lasten die met de extra indiensttreding gemoeid gaan te mitigeren.

Liquiditeit

Voor begrotingsjaar 2017 wordt op de staat van kapitaaluitgaven een overschot gepresenteerd van USD 0,2 mln evenals in 2016. De beschikbare middelen op de staat van kapitaaluitgaven, welke voortkomen uit afschrijvingslasten, zijn voldoende om de beoogde investeringen in automatisering (USD 0,3 mln) en de aflossingen aan BZK en OCW (USD 1,2 mln) te dekken. Het Cft adviseert u om het overschot in te zetten ter verbetering van de liquiditeitspositie ultimo 2017. Indien het openbaar lichaam additionele investeringen wenst te doen in 2017 welke het huidige overschot op de staat van kapitaaluitgaven overstijgen zullen hiervoor aanvullende liquiditeiten moeten worden gevonden.

Collectieve sector

De collectieve sector voor Bonaire is eind 2013 door het Centraal Bureau voor de Statistiek Nederland (CBS) vastgesteld. De collectieve sector bestaat naast het openbaar lichaam zelf uit een tiental entiteiten, waarvan Bonaire aangeeft dat een deel van deze entiteiten al enige tijd niet meer actief is. Bij een aantal entiteiten is al gestart met de liquidatie, bij een aantal entiteiten moet het proces echter nog gestart worden. Het Cft adviseert u hier meer aandacht aan te besteden.

Wat betreft de tijdigheid van het indienen van de jaarrekeningen van overheidsentiteiten, dringt het Cft er bij u op aan om meer inspanningen te verrichten om de jaarrekeningen 2015 alsnog in te dienen gedurende 2016.

Financieel beheer

In de tweede helft van 2016 is een traject gestart met externe partijen voor het verbeteren van het financieel beheer op Bonaire, in het kader van "Financieel Verbetertraject Openbaar Lichaam Bonaire -FINOLB 2017".

De bevindingen uit de diverse managementletters en rapportages zijn samengevoegd in een zestal hoofdstukken. Het is de bedoeling dat deze trajecten ultimo november 2016 afgerond zijn, met een uitloop tot eind december 2016. Het gaat bij deze trajecten dan met name om de beschrijvingen van de noodzakelijke acties. Uit gesprekken met ambtelijk Financiën is naar voren gekomen dat van een aantal trajecten reeds tussentijdse rapportages aanwezig zijn. Het Cft verzoekt u om de tussenrapportages en ook de overige rapportages die met dit traject verband houden te delen met het Cft. Na afronding van dit traject in 2016, gaat het aankomen op een spoedige implementatie van de resultaten. Met het oog op de door Bonaire gewenste goedkeurende accountantsverklaring over begrotingsjaar 2017, is het van het grootste belang dat dit zo spoedig mogelijk gebeurt. Het Cft wil tijdens de implementatiefase en de verdere concretisering van het verbetertraject graag periodiek op de hoogte worden gehouden. Ook in de gesprekken tussen het BC en het Cft zal dit geagendeerd worden.

Bij de ontwerpbegroting zijn de zeven verplichte paragrafen bijgevoegd. De informatie zoals nu opgenomen is vrijwel ongewijzigd ten opzichte van voorgaande jaren. De wijze waarop de paragrafen nu gepresenteerd worden is meer terugkijkend en te beperkt vooruitblikkend; het Cft heeft dit eerder geconstateerd. Ook ontbreekt bij een aantal paragrafen voorgeschreven onderdelen, dan wel is de financiële impact van dat onderdeel voor de meerjarenbegroting onvoldoende inzichtelijk gemaakt. Op ambtelijk niveau zullen de komende periode deze paragrafen doorgenomen worden met als doel deze waar mogelijk te verbeteren, te actualiseren, meer diepgang te geven en op onderdelen beter te laten voldoen aan de wettelijke basis. De informatiewaarde voor de Eilandsraad zal hiermee worden verhoogd.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

prof. dr. A.F.P. Bakker

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De gedeputeerde van Financiën van het openbaar lichaam Bonaire
Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire
De eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire
De griffier van de eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire
Het hoofd Financiën van het openbaar lichaam Bonaire